

tržiški tekstilec

bombažna predilnica in tkalnica tržič

LETO XIX

JUNIJ/JULIJ 1978

ŠT. 6/7

Referendum in nadomestne volitve

Dne 23. 6. 1978 je bil na podlagi sklepa delavskega sveta delovne organizacije z dne 15. 6. 1978 izveden referendum, na katerem so se sprejemali:

1. Samoupravni sporazum o pristopu v SIS za PTT promet Kranj, temeljih plana razvoja ter o združevanju sredstev za razvoj PTT dejavnosti SIS za PTT promet Kranj.

2. Samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost tekstilne industrije Ljubljana.

3. Samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost bombažne industrije Jugoslavije.

4. Samoupravni sporazum o ustanovitvi temeljne skupnosti za železniški in luški promet središča Kranj.

5. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje nalog ljudske obrambe.

6. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za vzdrževanje in obnavljanje posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe ter o obsegu in kakovosti vzdrževanja in obnavljanja na območju občine Tržič za leta 1978—1980.

7. Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju v samoupravno interesno skupnost za železniški in luški promet SRS.

Glasovanje je izvedla komisija za izvedbo referenduma, katero je imenoval delavski svet delovne organizacije dne 15. 6. 1978. Ta organ je imenoval tudi komisijo za sestavo imenikov za glasovanje na referendumu.

Glasovanje je potekalo na 6 glasovalnih mestih in sicer v vseh temeljnih organizacijah in v Šivalnici Hrib v Loškem potoku, ki je sicer sestavni del TOZD Konfekcija ter v delovni skupnosti skupnih služb. Delavci — Šivalnice Hrib so glasovali le o vprašanih pod 2., 3. in 7.

Za pravilen potek glasovanja je skrbelo 6 odborov za glasovanje na referendumu, katerih članje je imenovala komisija za izvedbo referenduma.

Udeležbo na glasovanju in izid glasovanja so po končanem glasovanju ugotovili odbori za glasovanje.

Komisija za izvedbo referenduma je preverila ugotovitve odborov ter daje naslednje poročilo o rezultatih referenduma:

Glasovanje je potekalo na šestih glasovalnih mestih

REZULTATI GLASOVANJA NA REFERENDUMU

1. Samoupravni sporazum o pristopu v SIS za PTT promet Kranj, temeljih plana razvoja ter o združevanju sredstev za razvoj PTT dejavnosti SIS za PTT promet Kranj:

	»ZA«
Predilnica	69,53 %
Tkalnica	71,79 %
Oplemenitilnica	45,74 %
Konfekcija	41,76 %
DSSS	52,66 %

2. Samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost tekstilne industrije Ljubljana:

	»ZA«
Predilnica	69,53 %
Tkalnica	75,38 %
Oplemenitilnica	55,32 %
Konfekcija	56,52 %
DSSS	63,95 %

3. Samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost bombažne industrije Jugoslavije:

	»ZA«
Predilnica	70,82 %
Tkalnica	73,33 %
Oplemenitilnica	51,06 %
Konfekcija	57,39 %
DSSS	63,95 %

4. Samoupravni sporazum o ustanovitvi temeljne skupnosti za železniški in luški promet Kranj:

	»ZA«
Predilnica	68,24 %
Tkalnica	68,21 %
Oplemenitilnica	50,00 %
Konfekcija	40,00 %
DSSS	50,16 %

5. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje nalog ljudske obrambe:

(nadalj. na 2. strani)

UDELEŽBA NA REFERENDUMU:

TOZD (DSSS)	število upravič. za glas.	število glasov.	%	število	odstotni %
Predilnica	233	201	86,27	32	13,73
Tkalnica	390	344	88,21	46	11,79
Oplemenitilnica	94	78	82,98	16	17,02
Konfekcija	230	192	83,48	38	16,52
DSSS	319	266	83,39	53	16,61

*Vsem sodelavcem
čestitamo za
22. julij – dan vstaje
slovenskega naroda*

Referendum in ...

(Nadalj. s 1. strani)

V TOZD Tkalnica je referendum uspel

	»ZA«		»ZA«
Predilnica	69,96 %	Predilnica	68,76 %
Tkalnica	70,77 %	Tkalnica	66,41 %
Oplemenitilnica	50,00 %	Oplemenitilnica	50,00 %
Konfekcija	48,24 %	Konfekcija	47,83 %
DSSS	57,37 %	DSSS	50,16 %

6. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za vzdrževanje in obnavljanje posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe ter o obsegu in kakovosti vzdrževanja in obnavljanja na območju občine Tržič za 1978—1980:

	»ZA«
Predilnica	69,53 %
Tkalnica	66,15 %
Oplemenitilnica	47,87 %
Konfekcija	35,88 %
DSSS	52,00 %

7. Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju v samoupravno interesno skupnost za železniški in luški promet SRS:

Na referendumu sta sprejeta s predpisano večino glasov vseh delavcev v vsaki posamezni temeljni organizaciji in v DSSS naslednja sporazuma:

1. Samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost tekstilne industrije Ljubljana

2. Samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost bombažne industrije Jugoslavije.

1. Samoupravni sporazum o pristopu v SIS za PTT promet Kranj, temeljih plana ter o združevanju sredstev za razvoj PTT dejavnosti SIS za PTT promet Kranj

2. Samoupravni sporazum o ustanovitvi temeljne skupnosti

V DSSS so bile istočasno tudi nadomestne volitve delegatov za DS DSSS

za železniški in luški promet središča Kranj

3. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje nalog ljudske obrambe

4. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za vzdrževanje in obnavljanje posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe ter o obsegu in kakovosti vzdrževanja in obnavljanja na območju občine Tržič za leta 1978—1980.

5. Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju v samoupravno interesno skupnost za železniški in luški promet SRS.

Samoupravni sporazumi navedeni od 1. do 5. niso bili sprejeti

v TOZD Oplemenitilnica in TOZD Konfekcija, ker je zanje glasovalo manj kot polovica volilnih upravičencev.

Poleg referenduma so delavci DSSS volili še nove delegate v delavski svet. Na nadomestnih volitvah je od 319 volilnih upravičencev volilo 266, kar predstavlja 83,39 % udeležbo.

Izvoljeni so bili naslednji predlagani delegati: Mrak Marjeta, Bizjak Anka, Cotelj Samo in Roblek Danilo.

Tako na referendumu kot na nadomestnih volitvah v DS DSSS je bila udeležba skromnejša kot sicer, to pa največ zaradi letnega dopusta, katerega so naši delavci že začeli koristiti.

Problematika proizvodnje — TOZD Predilnica

V problematiki TOZD Predilnica se mislim omejiti predvsem na probleme, ki so se pojavljali v prvih petih mesecih letošnjega leta.

OSNOVNI MATERIAL

V oskrbljenosti z bombažem v glavnem nismo imeli težav, saj ni prišlo do situacij, da bi nam bilo obratovanje oteženo. Menjavale so se samo razne vrste bombažev, vsled česar so bile potrebne večkratne izdelave mešanice ali pa smo to samo prežigosali.

Tako smo morali že takoj v januarju zaradi mehiškega bombaža, s katerim smo nadomestili afganistanskega, vse mešanice izdelati. V februarju je bila izdelava zopet potrebna, ker smo povečali količine mehiškega bombaža in vključili iranski bombaž, predvsem na račun ruskega bombaža I. klase.

V mesecu maju je bilo potrebno 2-krat prežigosati vse mešanice in to zaradi menjav različnih vrst ruskega bombaža in izločitve manjših količin iranskega in mehiškega bombaža.

Še vedno pa so zelo velika odstopanja in nihanja v kvaliteti, ki so nam povzročala težave v predelavi. Največje probleme smo imeli z vključitvijo iranskega bombaža, ki je imel zelo nizko Presslej trdnost, tako da je padla trdnost preje celo izpod 10 trgalnih km. Vsled tako nizke trdnosti so se pretrgi na BD-200 strojih močno povečali in tudi v TOZD Tkalnica so imeli zaradi tega precejšnje težave.

Občasne težave so bile tudi zaradi prisotnosti sladkorja v bombažu. Te so se pojavljale največ na tandem mikalnikih in so bile največje v deževnih spomladanskih mesecih.

V letošnjem letu smo pričeli izdelovati tudi rdečo mešanico za izvozno prejo Nm 34/2.

PROIZVODNJA

V začetku leta je bilo še veliko pomanjkanje predpreje. Novi Krušik stroji, ki so bili montirani koncem lanskega leta, so

bili še v vtekanju. Prstančni predilni stroji nam niso povzročali posebnih težav, razen manjših mehanskih okvar, ki smo jih s pomočjo vzdrževalnih obratov sami uspešno odklonili. Manjši problemi so bili le pri izdelavi Nm 40, ker so se v preji pojavila odebeljena mesta, ki niso posukana. S povečano obtežbo in znamenjavo distančnih elementov v raztezalni, smo tudi to odklonili. Večje težave pri vtekanju strojev so bile na krilnih strojih, posebno na stroju št. 3. Najpogostejše napake so se pojavljale v raztezalni, ker so se raztezalni jermenčki v svojih vodilih zastavljali in so s tem povzročali odebelitve predpreje in zelo veliko pretrgov.

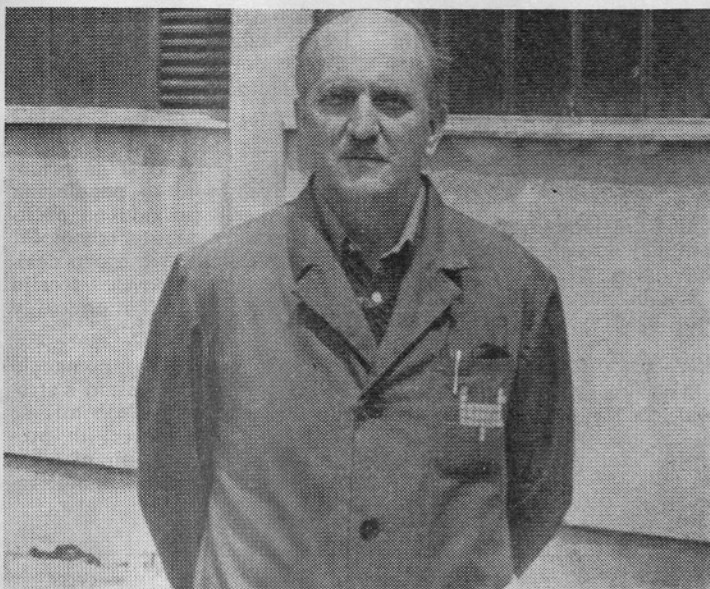
Tudi tu je bilo potrebno spremeniti obtežbo in distančne elemente v raztezalni. Šele po daljšem vtekanju so se raztezalni jermenčki vnesli, da smo lahko postopoma povečali obrate na strojih. Velik vpliv na obratovanje imajo tudi klimatski pogoji, ki pri nas niso zadovoljivi.

Veliko težavo nam je povzročala tudi uvedba rdeče mešanice za Nm 34 za inozemskega kupca. Zahteve po povečani trdnosti nismo mogli doseči. Mešanico smo izboljšali s tem, da smo poleg ruskega bombaža I. in II. klase vključili še dolgovlaknati kolumbijski bombaž SM 15/32. Še s to mešanico so bile v začetku težave, saj so se nam zaradi previsokih zavojev in nevezane preje tvorile v sukanu zanke in vsled tega, ker smo prejo dvojili na Mettler dvojil-

(Nadalj. na 3. strani)

**Dopisujte
v glasilo**

Naš razgovor z delegatom XI. kongresa ZKJ

Ze v eni izmed prejšnjih števil našega glasila smo bralcem predstavili tov. Milana Tribušona, delegata komunistov naše občine na XI. kongresu ZKJ. Običajno se v razgovorih osredotočimo na potek dogajanj, toda o poteku kongresa smo bili preko dnevnega časopisa in drugih sredstev javnega obveščanja vsi dovolj informirani, zato bi bilo nesmiselno v celoti ponavljati že znana dejstva. S tov. Tribušonom smo se pogovarjali predvsem z namenom, da nam pove svoje vtise s tega veličastnega zbora jugoslovanskih komunistov, ki je bil v času od 20. do 23. junija v novozgrajenem kongresnem centru »Sava« v Beogradu.

Prvi dan kongresa je bilo dopoldne plenarno zasedanje, na katerem je imel svoj referat tov. Tito, popoldne pa je delo potekalo že ločeno po komisijah. V kateri komisiji ste sodelovali?

Sodeloval sem v komisiji za idejno-politični in organizacijski razvoj, za kadrovske in akcijske usposabljanje in statutarna vprašanja. Delo komisije je vodil član IK predsedstva CK ZKJ tov. Ali Šukrija, ki je imel tudi referat o razvoju ZK, v razpravi pa je sodelovalo veliko število delegatov.

V času kongresa sem se vključil tudi v delo komisije za razvoj socialistično samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov in vprašanj ekonomskega in družbenega razvoja.

Ker je namen razgovora opisati vaše vtise s kongresa, je prav, da takoj preidemo na to temo. Torej, kakšni so vaši vtisi?

To je vprašanje, na katerega ni ravno lahko odgovoriti, saj je vtisov toliko, da kar ne vem, kako bi začel. V splošnem lahko rečem, da so vtisi s kongresa enkratni in nepozabni ter jih je težko opisati tako kot sem jih skupaj z ostalimi delegati doživel.

Kongres, na katerega smo se komunisti pripravljali celo leto, je bil delaven, pregledali smo, kaj je bilo storjenega od X. kongresa dalje in pri tem ugotovili, da smo napravili velik korak naprej pri razvijanju socialističnega samoupravljanja ter krepitvi samoupravnega položaja delav-

ca. Ugotovili smo nekatere pomankljivosti pri našem dosedanjem delu ter si zadali naloge za naše bodoče delo. Pri vsem tem moramo poudariti ugotovitve, ki je naredila name še poseben vtis; med delegati je vladala sproščenost, pristno prijateljstvo in ni bilo čutiti razlike med posameznimi delegati, saj smo bili vsi enaki ne glede na različne družbenopolitične funkcije, ki jih posameznik opravlja. Med posameznimi odmori smo se delegati srečevali in izmenjevali mnenja, ves čas pa je bilo prisotno bratstvo in edinstvo delegatov vseh narodov naše domovine.

Seveda pa je bilo vzdušje na vrhuncu ob prihodu predsednika republike in ZKJ tov. Tita v kongresno dvorano ter njegov referat na plenarnem zasedanju. Izredno impresivno sem bil takrat, ko smo delegati izvolili tovariša Tita za doživljenjskega predsednika ZKJ ter to potrdili tudi v statutu ZKJ.

Prijetni in nepozabni so tudi spomini na sprejem dela slovenske delegacije, ki je potovala preko Maribora. Tu so nam priredili sprejem na letališču, nam pripeli nageljne in zaželeli uspešnega dela na kongresu ter poprosili naj prenesemo pozdrave in najboljše želje tovarišu Titu. Podoben sprejem so organizirali tudi ob naši vrnitvi. Po prihodu v Beograd smo bili gostje AP Vojvodine. Ob tej priložnosti smo si ogledali znamenitosti Vojvodine ter obiskali nekatere kraje kot npr. Sremski Karlovac, Novi Sad itd.

Poseben vtis napravi na človeka tudi impozantna zgradba kongresnega centra »Sava«, ki je bila dograjena v rekordnem času 10 mesecev. Vtisov je še precej, vendar za marsikaj človek enostavno ne najde pravih besed, ki bi vsaj delno prikazali tisto, kar smo v teh dneh doživeli.

Zame je bilo posebno doživetje tudi spremstvo družbenopolitičnih delavcev občine in delovne organizacije pri odhodu na kongres in vrnitvi iz njega, skratka toliko je bilo prijetnih

momentov, ki mi bodo ostali v trajnem spominu.

Kongres je pred komuniste in vse ostale družbenopolitične delavnike postavil zahtevne in odgovorne naloge. Kongresne resolucije, referat tov. Tita, razprave in sklepi ter študija tov. Kardelja »Smeri razvoja političnega samoupravljanja« so osnova za bodoče delo, ki se ga moramo lotiti takoj z vso resnostjo in odgovornostjo, narediti moramo to, za kar smo se na kongresu dogovorili in kar postavlja pred nas ZKJ ter celotna naša družba.

Problematika proizvodnje ...

(Nadalj. z 2. strani)

nem stroju. Šele ko smo previjanje prestavili na Hirschburger previjalni stroj in zmanjšali zavoj, je bil problem odklonjen. Zaradi zaostanka je sukalnica potem obratovala v teh izmenah kar je še sedaj občasno potrebno.

Preizkusili smo tudi izdelavo Nm 50 iz čistega staničnega vlakna 38 mm in nismo imeli v predilnem postopku nobenih težav.

Pred kratkim nas je obiskal tudi strokovnjak firme Rieter, ker imamo njihov čistilec ERM. Po njegovih navodilih smo predstavili nastavitve rešetk in nožev. S tem smo povečali količino odpadkov na obeh čistilcih in tudi večje število nečistoč napram še dobrim vlaknom. Po prvih rezultatih so tudi v nadaljnji predelavi opazne izboljšave. O problemih vzdrževanja ne bi pisal, saj ste bili že v prejšnji številki Tekstilca seznanjeni s to problema-

tiko iz poročila vzdrževalnih obratov. Omenim naj le to, da so kljub opisanim težavam vzdrževalna dela potekala v redu.

DELOVNA SILA

Število zaposlenih se je v tem obdobju gibalo od 229—234 delavcev, kolikor jih je trenutno v naši temeljni organizaciji. Kljub dovolj velikemu številu delavcev po sistemizaciji imamo v proizvodnji zastoj, ker se je zelo povečal % izostankov in sicer od 10 % v začetku leta, tja do 17,8 % v mesecu aprilu, pa tudi sedaj se še gibljejo izostanki do 15 %. Največji izpad gre ravno na račun poročniških izostankov.

Zaradi tako velikih izostankov smo morali seveda z raznimi premejitvami, razširjenim obsegom dela in tudi nadurnim delom reševati ta problem, da smo kolikor toliko zadovoljivo izpolnjevali planske zadolžitve. Seveda pa je bilo s tem oteženo tudi koriščenje letnih dopustov.

V tabeli je podan prikaz proizvodnje od januarja do maja letos, v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta.

Plan	1977	1978	Index	
Plan ef. kg	1,225.000	1,204.000	98,29	
izvršenje	1,173.404	1,188.492	101,29	
% izvršenja	95,79	98,71		
Plan pri Nm 34	1,080.000	1,089.000	100,83	
izvršenje	1,126.542	1,095.102,14	102,87	
% izvršenja	104,31	100,56		
Izkoriščanje in zastoji				
montiranih vreten	15.104	14.724		
vrh obratno spos. vr.	29,778.048	29,409.696		
efektivne vrh	25,514.447	24,790.419		
zastojne vrh	4,263.601	4,619.277		
% izkoriščanja	85,68	84,29		
% zastojev	14,32	15,71		
Produkcija in storilnost				
produkcija ef. kg	1,173.404	1,188.492		
produkcija pri Ø Nm 34	1,126.542	1,095.102,14		
bazni gr/pred. mesto	59,88	60,04		
bazni gr/vrh	18,77	17,95		
bazni gr/del. uro	6,67	6,59		
HOK ure	15,—	15,18		
delovne ure	168.929	166.227		
Delovna sila				
Ø na delu	208	89,7	202	87,1
Ø izostankov	24	10,3	29	12,4
Od tega:				
porodnic	4	1,7	8	3,4
bolezni	13	5,6	14	6,0
let. dopust	7	3,0	7	3,0

Vodja TOZD Predilnica
Ignac Pirjevec

Praktikanti na obvezni počitniški praksi

Letošnje šolsko leto je končano in prišle so težko pričakovane počitnice. Po učnem programu je za dijake in študente ob prehodu v naslednji letnik obvezna počitniška praksa. Večina naših štipendistov opravlja svojo počitniško prakso v BPT, nekateri pa v drugih delovnih organizacijah.

Na obvezni počitniški praksi se bo letos zvrstilo preko 40 di-

jakov in študentov, praksa pa bo trajala 14 do 30 dni, odvisno pač od tega ali praktikant obiskuje srednjo, višjo oziroma visoko šolo.

Praktikante smo povprašali po počutju v spremenjenem okolju, o čem so se seznanili v dosednji praksi, kaj od praktičnega dela pričakujejo in kako sodelujejo z delavci pri opravljanju delovnih nalog in opravil.

cu šolskega leta že bolj počitniško. Takoj se je začela počitniška praksa in lahko rečem, da so nas v delovni organizaciji lepo sprejeli. Pomagali so nam, da bi se čim lažje in uspešno vključili v delo.

Na uvajalnem seminarju, ki je bil 23. junija so nas seznanili s samoupravljanjem v delovni organizaciji in delom družbenopolitičnih organizacij. Velik poudarek je bil na varstvu pri delu in požarni varnosti. Seminar se je končal s spoznavanjem tehnološkega postopka po obratih.

Moja počitniška praksa vsebuje dve nalogi s katerima se moram seznaniti s področjem dela in samoupravljanjem v delovni organizaciji.

Lahko rečem, da sem se že po

enem tednu vživel v delo in kolektiv, sodelavci pa mi s svojim strokovnim znanjem vsestransko pomagajo.

Povezovanje teorije s prakso je vsekakor zelo pomembno. Teoretično znanje, ki si ga pridobiš v šoli je težko popolnoma razumeti. Ob prihodu na počitniško prakso spoznaš tehnološki postopek, stroj in njegovo delovanje, s tem pa povežeš teorijo pridobljeno v šoli s prakso v proizvodnji.

Delavci mi mnogo pomagajo pri pridobivanju izkušenj s strokovnega področja. Dajo mi vse informacije za katere jih prosim, še prav nihče mi ni odrekel pomoči, tako izpopolnjevanje lahko nemoteno poteka.

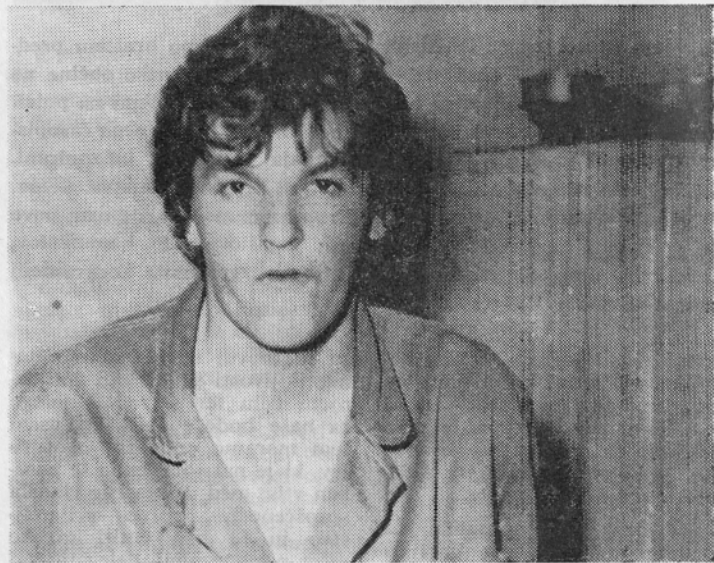

Dragica Primožič doma iz Čadovelj obiskuje II. letnik Upravno administrativne šole v Kranju.

»Prvi dan obvezne počitniške prakse je center za izobraževanje za vse praktikante organiziral seminar, na katerem so nas predavatelji seznanili z organizacijo in samoupravljanjem v delovni organizaciji, varstvom pri delu, delovanjem družbenopolitičnih organizacij v podjetju, na koncu pa smo si ogledali proizvodni proces.

Z delom sem se seznanila v nabavnem in prodajnem oddelku,

do kolektivnega dopusta pa bom spoznala delo še v fakturnem oddelku, v ekspeditu in kadrovsko družbenem sektorju. Vsekakor se na praksi počutim prijetneje kot v šoli, kjer nisi nikdar povsem gotov, kdaj bo kdo zahteval odgovor na vprašanje, ki ni vedno znan. Tudi obveznosti se mi zdijo manjše, saj je tu po opravljenem delovnem dnevu treba napisati le dnevnik. Delavci, pri katerih sem na praksi, mi najprej povedo in pokažejo, kako se določeno delo opravlja, zatem delo opravljam po njihovih navodilih.«

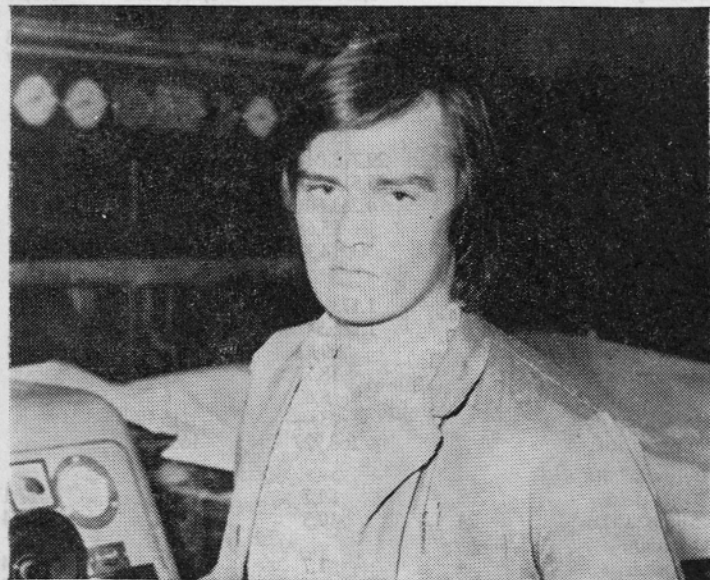

Boris Horvat stanuje v Retnjah, obiskuje pa 3. letnik Tehnične tekstilne šole — predilski odsek.

Prvi dan prakse je bil seminar, kjer pa sem slišal podobne stvari kot prejšnja leta. Naslednji dan sem se seznanil s sodelavci na brezvretenskih predilnicah BD-200. Moram reči, da so me zelo prijazno sprejeli. Že v tem dobrem tednu odkar sem na praksi v TOZD Predilnica, sem se že skoraj popolnoma seznanil z že omenjenimi stroji in izpolnil vse naloge, ki jih zahteva moj program praktičnega dela. V programu za IV. letnik je rav-

no delovanje in podroben opis rotorskega predilnika, zato mi bo praktično delo, ki ga opravljam sedaj, mnogo pripomoglo pri teoretičnem pouku iz tega področja predenja.

Za počitniško prakso je pomembno, da praktikant res praktično dela pod vodstvom strokovnjaka in da ne preganja dolgčasa. Mnogo je odvisno od mojstra, ki se včasih ne utegne ukvarjati s praktikantom. V takih primerih nam ne preostane drugega kot ogledovanje strojev in potek dela. To pa seveda ni pravi namen prakse.«

Igor Ropret stanuje v Bistrici pri Trzinu, končal pa je II. letnik Tekstilne tehnične šole —

tkalski odsek v Kranju. »Vsak zelo težko pričakuje počitnice, zato je bilo tudi vzdušje ob kon-

Boštjan Ahačič stanuje na Loki, obiskoval pa je II. letnik strojne tehniške šole »Iskra« v Kranju.

»Kot vsi, tudi jaz nisem izjema. Težko sem pričakoval konec šolskega leta. No, v nečem smo se vseeno razlikovali, eni smo zapiranje šolskih vrat pričakovali z radostjo, drugi pa s tesnobo v srcu — zaradi slabega uspeha. Delovno organizacijo sem poznal že od prejšnjega leta, zato mi letos ob ponovnem srečanju ni bilo težko. Prvi dan smo imeli seminar za boljše poznavanje

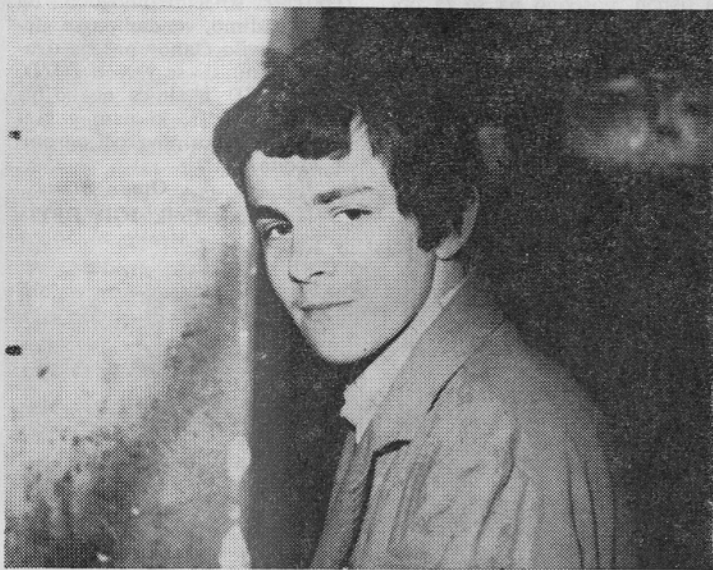
delovnega okolja. Organizator izobraževanja nas je seznanil z delom družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji, z organiziranostjo v TOZD ter samoupravljanjem. Vodja varnostne službe nas je poučil o nevarnostih pri delu, dežurni gasilec pa nam je pokazal priprave in njihovo uporabo za gašenje požarov.

Program dela moje počitniške prakse vsebuje seznanjanje z odpravo mehanskih napak oziroma

(Nadalj. na 5. strani)

Na obvezni praksi

(Nadalj. s 4. strani)

zastojev na strojih v proizvodnji. V delo in kolektiv mehanične delavnice sem se vživel in se dobro počutilim.

Počitniška praksa pride nam praktikantom še kako prav, saj je praksa nemalokrat drugačna od teorije. Prav s pomočjo prak-

tičnega dela pridemo do izpopolnjenih včasih pa tudi novih spoznanj. Prav to od počitniške prakse tudi pričakujem, tako bi teoretično znanje, ki sem ga pridobil preteklo leto povezal v celoto in lažje sledil učni snovi v naslednjem letniku.»

Marija Košir stanuje v Trzinu, obiskovala pa je I. letnik Ekonomske srednje šole v Kranju.

»Ob koncu šolskega leta smo vsi dijaki težko pričakovali počitnice, ker so prav zadnje šolske ure najbolj mučne. Občutek, ki spremlja prvo srečanje z delovno organizacijo je enkratno, to pa zato, ker se praktično delo v mnogočem razlikuje od teorije.

Udeležili smo se seminarja, na katerem so nas predavatelji poučili v organizaciji samoupravljanja v delovni organizaciji, seznanili so nas z obvezno zaščito delavca na delovnem mestu in z delom družbenopolitičnih organizacij.

Med počitniško prakso sem se seznanila z nekaterimi delovnimi področji v skladu s šolskim

programom. Najprej sem bila v centralnem skladišču, nato v skladišču gotovih izdelkov, nazadnje pa še v finančnem knjigovodstvu. Moram reči, da mi je delo všeč in ga z veseljem opravljam, zato se kar dobro počutim.

Smatram, da je povezovanje teorije s prakso koristno. Mislim, da mi bo počitniško delo koristilo, ne samo pri nadaljnjem delu, temveč tudi pri vsakdanjih opravilih.

S svojimi začasnimi sodelavci se dobro razumemo. Seznanjajo me z delom, s katerim se sami vsak dan srečujejo. Kot učenko in začetnico me navajajo na hitrost in natančnost pri delu in seveda tudi s problematiko, ki spremlja vsako delo.»

Se pred pričetkom počitniške prakse je bil za vse praktikante organiziran enodnevni seminar

Iz odgovorov praktikantov na obvezni počitniški praksi je razvidno, da so s spremenjenim okoljem usposabljanja zadovoljni. Dobro je, da se zavedajo, da je obvezna praksa nadaljevanje študija oziroma stopnica na dolgi poti povezovanja teorije s prakso. Odgovorni bi se morali še bolj kot doslej prizadevati,

da bi bodočim strokovnjakom omogočili čim neposrednejši pristop k proizvodnemu delu in jim čimprej, že po končanem I. letniku, pokazali tehnološki proces dela, tako v proizvodnih obratih in tudi v posameznih strokovnih službah.

G. F.

Letovanje v Poreču

Letošnja dopustniška sezona je v polnem razmahu, kolone motornih vozil se počasi, toda vztrajno pomikajo proti morju. V teh kolonah so ob sobotah in nedeljah tudi naši sodelavci, ki gredo na dopust v Materado pri Poreču. Počitniški dom je v tem času polno zaseden in vse poteka po že ustaljenem načinu, pojavljajo pa se občasno tudi določeni problemi in težave.

V nedeljo, 25. junija 1978 je prišlo do nekaj nesoglasij glede zamenjave počitniških hišic v Poreču. Da se taka nesoglasja ne bi več dogajala, posredujemo ta kratek sestavek.

Družina Švab se je prvotno prijavila na letovanje v Poreču za čas od 25. junija do 2. julija 1978. Po končanih prijavah in ko je bil razpored za celo sezono že izobešen pri zgornji vrstnici so se premislili, tov. Švab Anica je prišla z željo, da bi letovali 14 dni in če je mogoče dobiti prostor teden prej. Služba je tov. Švabovi ustregla in ji dodelila prvotno 2 hišici tipa Jelovica, s pogojem, da se bo po enem tednu morala seliti. Prosili smo jo, da bi v Poreču kasneje, ko se bo treba seliti ne delali problemov, ker je tov. Švabova to tudi obljubila in rekla, da je vesela, da je dobila prostor za 14 dnevno letovanje.

Kasneje se je zaradi odpovedi pokazala prilika, da bo prazna hišica št. 35. Tov. Švabovi je bilo tudi v nedeljo, 25. 6. še enkrat rečeno, da se bo pač treba preseliti razen v primeru, če se dogovorijo s tistimi, ki bi morali v tej hišici letovati. V nedeljo, 25. 6. 1978 je tov. Švab Jaka zelo grdo in z težkimi besedami ozmerjal in kričal na našo delavko iz kadrovskega sektorja, češ da ni sposobna za to delo in da naj gre raje na stroje. Omenjena tovarišica ni bila popolnoma nič kriva, le tov.

Švab je pozabil, da je njegova žena obljubila, da iz tega ne bo delala problema. To objavljamo zaradi tega, da kljub obljubam, ki jih dajejo nekateri člani kolektiva v Trzinu predno gredo v Poreč to pozabijo in se kasneje pokaže le to, da so krivi vsi drugi, le oni ne.

V dnevnih informacijah je bilo večkrat objavljeno, da je zaradi velikega števila prijav, nemogoče upoštevati vse tiste, ki so se prijavili na 14 dni letovanja v našem domu. Vsi so zato vedeli in ko so prišli po informacije jim je bilo ponovno pojasnjeno (19 družinam), da bodo upoštevani takrat, če kateri od prijavljenih odpove ali pa ne bo plačal akontacije seveda s predpostavko, da se bo pač treba seliti. Vsi so se s tem strinjali in zagotavljali da ne bodo delali težav v Poreču. Ravno tako je bilo s tov. Pečar Marjeto, ki je prvotno dobila razpored samo za en teden, kar je bilo tudi objavljeno pri celotnem razporedu. Rečeno ji je bilo, ako se pokaže kakšna prilika se ji bo omogočilo 14 dnevno letovanje in to z isto predpostavko — selitev.

Zarad tega je prišlo do nesoglasij, ker je včasih nujna potreba, da bi se ugodilo čim več ljudem, da se tudi hišice v zadnjem momentu zamenjajo. Kvaliteta hišic je vsa enaka razen tipa Jelovice in tako ni bil zaradi ene same postelje nihče oškodovan.

To objavljamo zaradi tega, ker nam je težko in radi bi ustregli večini, kar nam je po dolgem dogovarjanju s člani kolektiva tudi uspelo in smo večino primerno tešili v zadovoljstvo vseh tistih, kateri so bili prijavljeni za letovanje v našem počitniškem domu Materada — Poreč.

Roblek Danilo

Občinsko gasilsko tekmovanje

18. in 25. junija se je vršil vsakoletni pregled sposobnosti, hitrosti in taktičnih prijemov operativnih gasilskih enot v občini.

18. junija so na tekmovanju nastopila teritorialna društva, kjer je prepričljivo zmagala ekipa Tržič — mesto.

25. junija pa so bile na vrsti enote industrijskih društev in ženskih desetini. Že med »industriji« se je pričakovala težka borba za sekunde, kajti društva oz. operativne enote so dobro in precej izenačeno izurjene. Pričakovala pa se je tudi uvrstitev v skupnem plasmaju, tu pa je bilo težko kaj prognozirati, kajti ekipa iz društva Tržič je odlično opravila svoj nastop v trodelnem šolskem napadu in razumljivo tudi v štafeti, saj so poprečno zelo mladi. Naša I. desetina v štafeti ni navdušila, v letnem premoru spet pokazala, da je najboljša v tržiški gasilski

zvezi. Čeprav so posamezniki očitno želeli poraz »vojnarjev«, so fantje ohranili mirno kri in z visoko poprečno starostjo prepričljivo zmagali v skupini industrijskih društev in v skupni razvrstitvi teritorialnih ter industrijskih društev, to je dvajsetih ekip s prednostjo več kot 20 točk, kar že dolgo ni bilo na tekmovanju če je sploh že kdaj bilo.

II. ekipa BPT je v ind. razvrstitvi dosegla odlično tretje mesto, odlično pravim zato, ker ekipo sestavljajo skoraj vsi »frišni« gasilci. V skupni razvrstitvi pa so pristali v zlati sredi.

Dekleta so letos razočarala, vendar nas, ki poznamo vsakoletni problem sestave desetine niti ne toliko. Trudile so se, vendar je klepet zahteval svoj davek, kajti na gasilskem tekmovanju se govorjenje kazensko točkuje. Svoje pa je opravila tudi trema, ki je pri novinkah, kot so

naše, vedno prisotna. Zasedle so tretje mesto, za Podlubljančankami in Brezjankami, četrte pa so bila dekleta iz IGD Peko.

Treba je vsem skupaj čestitati za uspeh, posebno pa še za požrtvovalnost z željo, da bi bili v bodoče boljši. Povedati moram, da tekmovanje ni samemu sebi namen, ampak da se pri vajah za tekmovanje urimo tudi za resne primere, če bi do njih prišlo, vsekakor pa si jih ne želimo.

Torej, naša operativa je pripravljena in usposobljena, vpra-

šujemo pa se, če je vse ostalo, kar se tiče splošne in požarne varnosti DO v redu.

Obenem se zahvaljujemo vodstvu delovne organizacije in TOZD, da so nam omogočili, da redno vadimo, vendar pa se glede na število članov našega društva bojimo, da se v vseh TOZD, razen TOZD Tkalcina ne bojijo tako zelo ognja, ki nam v vsakem času lahko povzroči ogromno škodo.

Oman Stane
poveljnik IGD BPT

Naše gasilke so zahtevano nalogo uspešno opravile, vendar brez kazenskih točk tokrat ni šlo

Delovna disciplina in disciplinski ukrepi

I. Delovna disciplina

Najbolj pogost primer odgovornosti delavcev v delovnem razmerju je disciplinska odgovornost. Disciplinsko področje se ukvarja z disciplinskimi zadevami, ki se nanašajo na delo in obnašanje delavcev v delovnem razmerju. Splošni pojem delovne discipline obsega določene dolžnosti in obnašanje delavcev v času trajanja dela ali v zvezi z delom, v nekaterih primerih pa celo dolžnosti in obnašanje delavca izven dela.

Posledica kršitve delovne discipline je disciplinska odgovornost.

Delovna disciplina je neobhoden element vsake družbene organizacije. Potrebna je vsaki organizaciji kjer se kolektivno dela. Razumljivo je, da se delovna disciplina v socialistični samoupravni družbi bistveno razlikuje od discipline v kapitalističnem družbenem sistemu. V kapitalizmu delovna disciplina temelji na privatni lastnini proizvodnih sredstev, na izkoriščanju najemnega delavca, ter je njen cilj čuvanje in obdržanje tega izkoriščanja. V socialističnem samoupravnem sistemu, v organizaciji združenega dela pa

temelji disciplina na osnovi družbene lastnine proizvodnih sredstev, na usklajevanje interesa delavcev v organizaciji združenega dela z družbenimi interesi, na bazi novih socialističnih samoupravnih odnosov, v odnosih, kjer sredstva niso odtujena od delavcev. V takih razmerah pomeni delovna disciplina odgovornost delavca do drugih delavcev, ki so med seboj enakopravni na podlagi pravice do dela z družbenimi sredstvi ter je vzdrževanje delovne discipline prvenstveno stvar delavcev samih.

Delavci praviloma povsem samostojno določijo v samoupravnem splošnem aktu, katera dejanja so kršitve delovnih obveznosti, katere kršitve so lažje in katere težje. Ta delitev kršitev je pomembna že zato, ker se lahko nekateri ukrepi izrečejo samo za hujše kršitve, ne pa tudi za lažje.

Delavec je lahko disciplinsko odgovoren samo za tako kršitev delovne obveznosti, ki je kot taka določena v samoupravnem splošnem aktu.

Nekatera dejanja pa so taka, ki se pojavljajo v vseh delovnih okoljih, ne glede na to, v kate-

Po odličnem nastopu so bili naši gasilci zadovoljni in dobro razpoloženi

Naši ženski gasilski desetini je dal zadnja navodila pred nastopom tov. Valjavec

(Nadalj. na 7. strani)

Delovna disciplina ...

(Nadalj. s 6. strani)

rih organizacijah združenega dela delavci delajo.

Da bi se v Jugoslaviji izenačili kriteriji odgovornosti za določena, najpogostejše se ponavljajoča dejanja, je zato zakon o združenem delu, kakor tudi zakon o delovnih razmerjih kot primer določil, katera dejanja so lahko (poleg drugih) hujše kršitve delovnih obveznosti.

Po določbah zakona o delovnih razmerjih so delavci obvezni, da temeljne pravice, obveznosti in odgovornosti, kar se seveda nanaša tudi na disciplinsko in odškodninsko, določijo v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji. Na podlagi teh temeljnih določb samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev, delavci določijo obveznosti in vrste kršitev v samoupravnem splošnem aktu — pravilniku o disciplinski in odškodninski odgovornosti.

II. Disciplinski ukrepi

Tistemu, ki je bil v disciplinskem postopku spoznan za odgovornega določene kršitve delovne obveznosti, lahko disciplinska komisija izreče enega od naslednjih ukrepov: opomin, javni opomin, prerazporeditev delavca na drugo delo oziroma k drugi nalogi za določen čas, denarno kazen, prenehanje delovnega razmerja.

1. Opomin in javni opomin

Opomin in javni opomin sta moralna ukrepa. Nimata nobenih neposrednih materialnih posledic v delavčevem položaju.

2. Razporeditev delavca na drugo delo oziroma k drugi nalogi

se izreče, da se kršitelju prepreči, da bi še opravljal dela, pri katerih je zagrešil disciplinski prekršek.

Ta ukrep ni samo moralnega značaja, kakor prejšnja, pač pa ima lahko tudi materialne posledice, saj bo delavec na podlagi takega ukrepa lahko razporejen tudi na dela oziroma naloge, pri katerih bo pridobil manjši osebni dohodek kot na prejšnjem delu.

Značilnosti tega ukrepa so naslednje:

a) Ta ukrep sme trajati **le določen čas** in sicer za čas, ki je določen v samoupravnem splošnem aktu, vendar največ za eno leto.

Ob izreku tega ukrepa mora zato disciplinska komisija izreči: — na katera dela oziroma naloge je delavec razporejen, kar mora biti v disciplinski odločbi čimbolj konkretizirano,

— koliko časa bo trajala taka razporeditev.

b) Ukrep razporeditve na druga dela oziroma naloge se lahko izreče tako za lažje kot tudi za težje kršitve delovnih dolžnosti. Vsekakor pa je to že težji moralni ukrep, z določenimi materialnimi posledicami, kar bo narokovalo disciplinski komisiji,

da ga bo izrekla le v težjih primerih, ko je bil na primer delavcu za lažjo kršitev že izrečen ukrep — opomin ali javni opomin, pa tak ukrep ni dosegel svojega namena, ali pa če je delavec hujše kršil delovne obveznosti, vendar kršitev le ni imela takih posledic, da bi bilo treba delavcu izreči ostrejši ukrep od razporeditve na druga dela.

c) Na podlagi tega ukrepa je mogoče delavca razporediti na katerokoli delo oziroma naloge, razen na tako, ko zaradi samega ukrepa ne more oziroma ne sme opravljati novih del oziroma nalog, dokler ukrep traja.

V takem primeru je delavec dolžan opravljati tudi dela oziroma naloge, ki ne ustrezajo njegovim strokovnim izobrazbi, oziroma z delom pridobljenim delovnim zmožnostim.

V času razporeditve na drugo delo oziroma naloge prejema delavec osebni dohodek po delu, ki pripada za opravljanje nalog oziroma dela, na katerega je z disciplinskim ukrepom razporejen.

3. Denarna kazen

Zakon s področja delovnih razmerij pred uveljavitvijo zakona o združenem delu niso poznali denarne kazni kot disciplinskega ukrepa.

Denarna kazen ima poleg moralnih tudi materialne posledice v ustreznem zmanjšanju delavčevega osebnega dohodka.

Denarno kazen je mogoče izreči za hujše kršitve delovnih obveznosti, ki jih določa zakon o združenem delu. Kakor vse druge ukrepe tudi disciplinskega ukrepa — denarno kazen in mogoče izreči neposredno na podlagi zakona, pač pa mora biti podlaga za izrek vsakega ukrepa določena v samoupravnem splošnem aktu, ta pa mora biti v skladu z zakonom.

Denarna kazen se sme izreči do višine, ki jo določa zakon, to je največ do 10 % zneska enomesečne akontacije delavčevega osebnega dohodka.

To določilo pa je treba razumeti samo kot zgornjo mejo, do katere je mogoče izreči denarno kazen, ne pa tudi kot način, kako denarno kazen izreči. Disciplinska komisija bo zato lahko izrekla denarno kazen ali v določenem znesku (100, 200, 500 dinarjev itd.), ali v določenem odstotku (2, 4 %, itd. — toda največ 10 % enomesečnega OD).

Da bi izrečena denarna kazen dosegla svoj namen, je odločba disciplinske komisije prisilno izvršljiva. Če delavec v danem roku sam ne bo plačal denarne kazni, jo bo treba prisilno izvršiti.

Določba, da je pravnomočna odločba disciplinske komisije o izrečenih denarni kazni izvršilni naslov pomeni, da je mogoče denarno kazen prisilno izterjati od delavca (torej brez njegove volje) šele takrat, ko postane odločba pravnomočna (ne le dokončna).

Odločba organa druge stopnje (DS TOZD) postane pravnomoč-

na šele z dnem, ko zoper njo ni več mogoče sodno varstvo, oziroma, ko je pravnomočno končan sodni spor.

4. Prenehanje delovnega razmerja

Disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja je najtežji disciplinski ukrep, z daljnosežnimi posledicami. Ne samo to, da prizadeti delavec z izrekom tega ukrepa izgubi ustvari status delavca v združenem delu, pač pa ima zaradi svoje narave tudi težke posledice na področju socialne varnosti prizadetega delavca.

Delavec, kateremu je izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja v disciplinskem postopku, nima položaja »začasno brezposelne osebe« na podlagi zakona o zaposlovanju in o zavaranju za primer brezposelnosti, ker ni brez svoje krivde brez dela, kar ima za posledico, da tudi ne more uveljavljati pravice do denarnega nadomestila med začasno brezposelnostjo.

Ukrep prenehanja delovnega razmerja je mogoče izreči za

hujše kršitve delovne obveznosti — določene v samoupravnem splošnem aktu TOZD oz. DSSS — v skladu z zakonom.

V zvezi z »neopravičenimi izostanki z dela« — kot najpogostejšimi kršitvami v naši delovni organizaciji, velja na tem mestu še posebej opozoriti na določilo zakona, po katerem se lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja, če delavec neopravičeno izostane z dela **pet delovnih dni zaporedoma**, ali če neopravičeno izostane **pet delovnih dni v obdobju treh mesecev**.

Ta ukrep je možno pogojno odložiti za čas, ki ga določa samoupravni splošni akt, ki pa ne sme biti daljši od enega leta.

Če delavec v času, za katerega je bila odložena izvršitev ukrepa, ne prekrši znova hujše delovnih obveznosti, se šteje, da ukrep sploh ni bil izrečen, če pa delavec v tem času stori hujšo kršitev delovne obveznosti, pa se izreče pogoj odložitve izvršitve ukrepa preklic.

Gradišar Marija

Struktura MDB Kokrški odred, ki se bo udeležila MDA »Brkini 78«

V letošnjem letu je po republiškem razrezu OK ZSMS Tržič dolžna zagotoviti 70 brigadirjev za zvezne in republiške delovne akcije. Od tega je bilo 20 brigadirjev potrebno vključiti v MDB Stane Žagar, ki je sodelovala na zvezni delovni akciji Samac—Sarajevo v mesecu maju 1978. Zaradi različnih težav se je te akcije udeležilo 18 brigadirjev iz naše občine — vsi so bili mladi delavci, ker zaradi tekočega študijskega leta ni bilo mogoče zagotoviti udeležbe dijaške in študentske mladine.

Na republiško MDA Brkini 78 bo od 16. julija do 5. avgusta odšla iz Tržiča MDB Kokrški odred. Le-ta bo štela 52 brigadirjev, od teh je 39 mladih delavcev ter 13 dijakov oziroma študentov. Razmerje je torej 1:4 za mlade delavce (konkretno 75 % mladih delavcev, 17,31 % dijakov, 5,77 % študentov ter 1,92 % mladih, ki trenutno niso zaposleni). Zavedamo se, da je s političnega gledišča struktura brigade precej slaba, ker je odstotek udeležbe mladih delavcev ter iz njega avtomatično dodatna obremenitev za združeno delo, previsoka. Takšno stanje pa je posledica pogojev, ki jih delo na mladinskih delovnih akcijah omogoča mladim delavcem (izredno plačani dopust) ali pa dijaški mladini (opravljanje študijske prakse brez finančne nagrade). Nadalje je visok procent mladih delavcev v brigadi odraz postopka evidentiranja brigadirjev. Tako OO ZSMS v združenem delu kot v KS so v glavnem evidentirale mlade delavce, ker se v naši občini dijaška in študentska mladina zelo slabo vključuje v delo ZSMS. OK ZSMS Tržič je

v skladu z usmeritvijo zagotoviti čim več dijakov in študentov za mladinske delovne akcije poslala vsem 125 štipendistom iz združenih sredstev (t.i. solidarnostnim štipendistom) dopis s povabilom za udeležbo v MDB Kokrški odred oziroma s pozivom, naj do 15. maja 78 (dopis je bil posredovan v začetku aprila 78) sporočijo svoje razloge, ki jim onemogočajo sodelovanje na mladinskih delovnih akcijah, ki jih popularno imenujemo »šole samoupravljanja«. Do danes se je na razpis odzvalo vsega skupaj 20 štipendistov od tega jih je 19 našlo bolj ali manj pogojno opravičljive razloge za neudeležbo, le 1 pa je pripravljen delati kot brigadir in pomagati pri razvoju Brkinov. Ostalim mladim dijakom in študentom, ki jim družba nudi nepovratno pomoč pri njihovem izobraževanju, pa se ni zdelo vredno niti najmanjšega odziva na pobudo mladinske organizacije v naši občini.

Navedeni razlogi so temeljni vzroki za takšno strukturo brigade kot vam jo posredujemo. Verjetno lahko pričakuje OK ZSMS Tržič tudi od združene dela podporo pri svoji akciji, da bi v prihodnje mladinske delovne akcije predstavljale čim manjšo obremenitev za združeno delo. V funkciji takšne akcije pa bo nedvomno treba začeti pri tem, da zlasti tisti mladini, ki ji družba (združeno delo) nudi pomoč pri izobraževanju, povemo ali damo v vednost da so na svetu tudi dolžnosti ne le pravice.

predsednik za MDA
Sajovic Marjan I.r.
predsednik OK ZSMS
Valjavec Marko I.r.

Vzroki otroških nezgod

Ce pregledamo statistične podatke o umrljivosti otrok, vidimo, da umre največ otrok v vseh starostnih obdobjih zaradi nezgod. Vzroki nezgod so specifični za določeno starostno obdobje in so odvisni predvsem od aktivnosti in okolja, v katerem otrok živi.

Nezgode se dogajajo povsod in v vseh letnih časih: doma v stanovanju, zunaj na cesti, na železnici, ob rekah, jezerih, morju in v gorah; pri igri, pri športu in na izletih. Dojenček sam ni aktiven in postane najčestje žrtev okolja. Najpogostejše nezgode pri dojenčku so opekline in zadušitve. Opekline nastanejo na različne načine. Pri hranjenju dojenčka s prevročim mlekom ali čajem nastanejo opekline v ustih in žrelu. Posebno nevarne so opekline v spodnjem delu žrela, kjer je vhod v dihalo. Vhod je zelo ozek, čemur sledi zadušitev. Če je dojenčkovo ležišče v bližini štedilnika ali peči, lahko prekipi vrelo tekočina in otroka opari. Nevarno je puščati košarico z dojenčkom v bližini železnih peči, ker se te tako razgrejejo, da se košarica lahko vname. Tudi plenice in dojenčkovega perila ne sušimo v bližini peči, ker lahko nastane požar.

Ko je dojenček starejši, ne leži več mirno, temveč pleza po posteljici. Če je ograja posteljice nepravilno narejena in so razdalje med palicami prevelike, vtakne dojenček glavo v špranjo, iz katere ne more več in se lahko zaduši.

Po prvem letu starosti, ko otroci shodijo, skušajo doseči vse, kar jim je dosegljivo, in se pri tem ponesrečijo. S štedilnika vlačijo posodo in se pri tem oparijo. Pri mizi se polijejo z vročimi jedmi. Dokler je hoya še negotova, se spotikajo ob robove preprog in se dostikrat hudo ranijo. Prav tako se večkrat nezgoda pripeti pri poskusih plezanja na stole in mize. Majhni otroci stikajo po vseh predalih in policah, kjer staknejo marsikaj. Zelo zapeljivi zanje so noži, britve in podobni ostri predmeti. Zgodilo se je že, da se je otrok z britvijo hudo ranil po rokah in vratu. Tablete in dražetji, ki jih starši uporabljajo, so podobni bonbonom in zato za otroke zelo zapeljivi. Videli smo že hude zastrupitve z vse mogočimi zdravili, zlasti pa z narkotiki in alkoholi (beladona). Tudi alkohol je zelo vabljiv za otroke, posebno liker. Ker otroci slabo prenašajo alkohol, smrtni primeri zaradi zastrupitve z alkoholom niso redki.

Majhen otrok ima navado, da tlačí vse v usta, nos ali ušesa. To privede do hujših nezgod. Tujki, kot so gumbi, fižol, grah in razne lupine, zaidejo iz ust prav lahko v dihalo, kjer obtičijo. Tujki v dihalih lahko povzročijo nenadno smrt ali hujše okvare na pljučih. Nekateri tujki zaidejo v prebavila in če se kje zataknejo, je često potrebna operacija. Zelo poznane so ne-

zgode, povzročene z vtikanjem fižola v nos ali sluhovod. Fižol tu nabrehne in ga je često težko odstraniti.

V svoji radovednosti in neizkušenosti se otroci nagibajo skozi okno ali čez balkonske ograje, izgube ravnotežje in padejo v globino. Če je višina velika, pride do hujših ali celo do smrtnih poškodb.

Mnogo nezgod povzroče električne naprave v stanovanju. Malo večji otroci kaj radi vtikajo v vtičnice razne kovinske predmete, kot so žice, žebli in podobno. Na ta način pride često do lažjih in hujših poškodb z električnim tokom.

Tudi nezavarovano orožje je po malomarnosti staršev povzročilo mnogo smrti. Ogenj je za otroke zelo privlačen. Če le morejo pridejo do vžigalic in povzročijo požar, sami pa pri tem dobijo lažje ali hujše opekline. Že več nezgod se je zgodilo ob novem letu ob novoletni jelki. Goreče sveče v bližini vate na novoletni jelki so že nekajkrat povzročile požar in opekline pri otrocih.

Šolski otrok čita zvečer v postelji in si zasloni električno lučko s papirnatim zaslonom. Pri knjigi zaspi, zaslon prične od vročine tleti in povzroči požar. Če se vnamejo preproge ali posteljnina, lahko to v začetku samo tli, pri čemer se razvijata ogljikov monoksid in dvokis. Oba plina sta zelo nevarna in sta že mnogokrat povzročila zadušitve. Do zadušitve z monoksidom in dvokisom lahko pride zaradi starih, pokvarjenih lončenih peči, naloženih s premogom, če ne vlečejo dobro in skozi razpoke uhajajo plini.

Z naraščanjem prometa rastejo tudi prometne nezgode. Skozi dnevno čitamo v časopisu o otrocih, ki so postali žrtev prometa. Otroci ne izukšeni in se ne zaveda nevarnosti na cesti. Če zagleda na drugi strani ceste znanca ali kaj zanimivega, se ne ozre na levo in desno, temveč slepo steče čez cesto in dostikrat pod kolesa vozila. Prav tako steče slepo za svojo žogo, ki mu je z dvorišča padla na cesto. Otroci se kaj radi obešajo na vsa mogoča vozila, pri skoku ne pogledajo, kaj prihaja za njimi, in postanejo žrtev drugega vozila. Pozimi se zgodi dosti nezgod pri sankanju. Otroci se sankajo po strmih stranskih ulicah, ki vodijo na glavne prometne ceste.

Na vožnji z vlakom se otroci stegujejo skozi okna in gledajo v smer vožnje. Tu jim kaj rade padejo v oči iskre, ki lahko ranijo oko in povzročijo huda očesna vnetja. Zaradi nepazljivosti staršev pretaknejo ves vagon in se obešajo po vratih. Na ta način se je zgodilo že mnogo nezgod, ko je otrok vrata odprl in padel iz drvečega vlaka.

Tudi pri športu, igrah in izletih pride dostikrat do hudih nezgod. Pri nekaterih športih so otroci bolj izpostavljeni nezgodam kakor pri drugih. Pri nogo-

metu so najpogostnejši zlomi kosti ali pa poškodba trebušnih organov zaradi udarcev. Pri zimskih športih, smučanju, drsanju in sankanju nastanejo po padcih lahko hude poškodbe možgan, hudi zlomi kosti in razne poškodbe notranjih organov. Pri plavanju v deročih rekah, v jezerih in na morju so otroci vsako leto žrtev nezgod. Do utopitve pri otrocih pride zaradi obestnosti, zaradi neznanja plavanja, včasih pa pri plavalcu tudi zaradi preutrujenosti.

Tudi pri igrah dostikrat pride do hudih poškodb. Padci z drevesa, poškodbe očesa pri igrah z lokom, zračnimi puškami in fračami so na dnevnem redu.

Večji otroci radi hodijo v gozd, ki ni zanje brez nevarnosti. Tu so izpostavljeni kačjim pikom, zastrupljenju z volčjimi

jagodami in zastrupljenju s strupenimi gobami.

Zgodilo se je že, da so otroci našli v gozdu napolnjene perle s ciankalijem, ki so jih neprevidni lovci nastavili lisicam. Perle so podobne bonbonom, zato jih otroci vtaknejo v usta, kar povzroči takojšnjo smrt.

Mnogo nezgod pri otrocih lahko preprečimo ali njihovo število vsaj omejimo, če pomislimo na možnost nezgode. V stanovanju zavarujemo vse električne naprave, odstranimo zdravila, vžigalice ter vnetljive in eksplozivne tekočine iz otrokovega dosega. Poskrbimo, da je otrok pod stalnim nadzorstvom! Večje otroke nenehno opozarjamo na nevarnosti prometa! Ne puščajmo otrok samih na daljše izlete na pohode po gozdovih in na kopanje brez nadzorstva! Le tako bomo znižali invalidnost in umrljivost otrok zaradi nezgod!

dr. Leo Matajca

Kosilo na žaru

Tu je poletje in dopustni dnevi, zato menim, da bi bilo morda prav, če vam svetujem kako ob lepem vremenu v naravi pripravimo okusno kosilo — kosilo na žaru.

Seveda je pri pripravi izleta nekaj več dela ampak se splača, še posebno, če smo namenjeni v bližnje hribe ali na prod ob reki za ves dan.

S posodo in priborom ni problemov, saj le-to ima že skoraj vsaka družina.

Zelo važno pa je, da bomo meso doma lepo pripravili, to je narezali ali oblikovali in ga tudi kar najbolje začinili (seveda po svojem okusu). Pri vsem kar bomo pripravili od mesa je nujno, da na nasoljeno in popoprano oz. začinjeno meso damo čimbolj drobno zrezano čebulo in česenj ter peteršilj in na to meso damo toliko mrzle vode, da sega najmanj do sredine posode. Čez čas mesno maso vso naenkrat obrnemo.

Tako pripravljeni ražnjiči, zrezki ali masa za čevapčice morata stati vsaj 2 uri, najbolje pa je, če to pripravimo že zvečer.

Ko bomo z vsemi pripravami »odrinili« na izlet, upam, da je delo gospodinje opravljeno, saj je že kar najbolje začinili, da na žaru zelo radi pa tudi dobro pečejo možje, torej uživajte in počakajte na jed.

Nekaj splošnih navodil za okusno pečenje mesa na žaru:

Na žaru pravilno pečeno meso je enakomerno rjavo, brez ožgane skorje.

Značilno aromo mesa zaduhamo nad ognjem, ker se aromatične snovi dvigajo z žarino in padajo na površino mesa. Prav to pa je tudi mikavni vonj in okus mesa, ki ga ne moremo pripraviti na noben drug način.

Na žaru pečeno meso ponudimo vedno vroče.

Meso na žaru lahko spečemo na štiri različne stopnje pečenosti:

— da je sredina mesa še precej rdeča,

— da je večji del mesa ob prerezu svetlo rožnat,

— da je sredina mesa malo rožnata,

— pečeno pa je meso, ko je na prerezu enakomerno sivo-rjavkasto.

Priporoča se, da se tako peče le goveje ali ovčje meso, vse bolj pa tudi svinjsko. Druge vrste mesa moramo speči dobro, torej da je na prerezu sivo-rjavkasta barva.

Za na žaru pečeno meso moramo pripraviti vedno lepe kose in seveda mlado meso, če je staro, ga moramo imeti vsaj nekaj dni v hladilniku (temp. 2° C), da se zmehča.

Za pečenje nad žarino uporabljamo največkrat prenosne roštilje. Če imamo vrt pa lahko sezdamo pravo ognjišče.

Poleg roštilja potrebujemo še nekaj pribora kot so: grebljico za žerjavico, vilice in lopatice za obračanje, razne velikosti kovinskih palic oziroma nabodal itd.

Za kurjavo uporabljamo bukov oglje (prah ne pride v poštev) ali brikete. Če tega slučajno nimamo, naredimo žerjavico iz drv, ki so nam na razpolago. Ta postopek bo trajal seveda nekoliko dlje. Žerjavica je primerna za pečenje takrat, ko je popolnoma pokrita s pepelom, če ni, je temperatura previsoka (nad 800° C) in meso lahko poogleni.

Mrežico pred pečenjem namažemo s slanino, da se ne bo meso preveč prišlo kovine. Pazimo na temperaturo (največkrat po občutku) in obračamo — posebno ražnjiče in čevapčice, dočim zrezke praviloma obrnemo le enkrat. Pri pečenju meso po malem polivamo s kvašo ali vinom in tako bo meso še bolj sočno. K mesu pečenemu na žaru vseh vrst in oblik se prilaga vino (po navadi rdeče) ali svetlo pivo, črn kruh, kisel fižol ali paprika, ajvar, gorčica, hren in čebula, vendar le-ta marsikomu povzroča kasneje nevšečnosti v želodcu, čeprav misli, da je to od premalo pečenega mesa ali mrzle pijače. V tem primeru spije skodelico ali dve janežvega čaja in težave bodo prešle.

Sindikalni izlet TOZD Konfekcija

V soboto, 10. junija smo se zbrali pri zgornji vratarici ob 7. uri. Vreme nam res ni bilo naklonjeno, pa smo kljub vsemu nasmejani in dobre volje počakali na našega šoferja. Malo pred osmo uro smo se že odpeljali proti našemu cilju, ki je bil tokrat Pohorje. Med potjo smo imeli v Celju 1 uro odmora za zajtrk in seveda po želji nekaterih interesentk možnost, nakupa posode po solidni ceni. Ob 11. uri smo krenili proti Pohorju. Med vožnjo nam je vodja TOZD tov. Teran obrazložil potek našega izleta. In res, kakor je bilo domenjeno, smo se na Osankarici vrhu Pohorja odpravili k spomeniku slavnega Pohorskega bataljona. Ob vrnitvi nazaj smo si ogledali še muzeje.

Tovariš, ki je bil določen za razlago, nam je res obširno prikazal legendarno podobo boja Pohorskih junakov.

Nato smo šli na kosilo v hotel Areh. Po kosilu je bilo na programu streljanje z zračno

puško. Tekmovanja se je udeležilo veliko število sodelavk, prva tri mesta pa so bila nagrajena.

Sledil je veseli del našega izleta, ki smo ga izkoristili za ples, saj smo imeli za tovrstno zabavo dobro preskrbljeno. Naš Blaž Vogelnik je pridno raztegoval harmoniko. Kot humorist pa mu je pomagal naš mehanik Janez Dornik. Čas nas je že priganjal in morali smo se vrniti iz prelepe Štajerske nazaj proti Gorenjski.

Med potjo nam je tov. Golmajerjeva, predsednica sindikata povedala, da imamo večerjo pri Jaku v Križah, kjer so bile podeljene tudi nagrade najboljšim trem strelkam.

Ob koncu lahko rečemo, da smo bili z izletom izredno zadovoljni, dan je kar prehitro minil, saj je bilo razpoloženje ves čas izleta res tako kot smo si ga želele.

Kokalj Frida
Laibacher Dragi

Novosti na policah tržiške knjižnice

Noëlle LORIOT:
KRIK

Francoska pisateljica Noëlle Lorient je s tem romanom prvič predstavljena slovenskim bralcem.

Z izredno tenkočutnim posluhom in živim slogom je napisala dramo štirinštridesetletne zdravnice, ki posumi, da je zbolela za rakom. Françoise Gailant, glavna oseba v romanu, je emancipirana ženska, nezadovoljna sama s seboj, naveličana vsakodnevnih skrbi in naporov. Zaveda se, da ji uspeh v poklicu ne more nadomestiti zavoženega družinskega življenja. Spoznanje o hudi bolezni jo skoraj zlomi. Pozabi na vse drugo in razmišlja le še o bolezni. Vse je še toliko huje, ker vsi pričakujejo od nje izjemnega obnašanja in samobvladovanja, ona pa je zdaj le še bolnica z izkušnjami zdravnice. Šele na večer pred operacijo v njej končno zmaga volja do življenja.

Snov romana je vsakdanja in takšen je tudi pisateljčin slog: preprost, neizumetničen, a vendar poln neke živahnosti in življenjske moči.

Mc LEAVE:
PREKLETI UMIRAJO TEŽKO

Roman je dokumentarno in živo napisana pripoved o neslavnem poglavju iz še nepreteklega obdobja kolonialnih vojn — o tujski legiji. Avtor z dokumenti, pričevanji in z usodami plačancev, ki se udingajo v krvavo službo tega ali onega interesa, razgrinja »preklete« življenje z vsakodneвно tujo in lastno smrtjo ljudi, ki jim je ubijanje poklic in zaslužek. Ob tem razkriva globlje tako osebne psihološke kot socialne in politične vzroke tujske legije, pa naj si bo to v Indokini, v Alžiriji ali kjerkoli, kjer so se že ti plačanci bili brez upa zmage.

Nuruddin Farah:
UPOGNJENO REBRO

Mladi somalijski pisatelj Nuriddin Farah je za naše bralce dočela novo ime. Razmeroma malo znana in zato še toliko zanimivejša pa je tudi problematika, ki jo pogumno obravnava v knjigi UPOGNJENO REBRO. Gre namreč za nevsakdanji prikaz boja za enakopravnost žensk v sodobni Afriki, ki je še vedno

vklenjena v spone predsodkov in nerazumevanja. Svoje napredne poglede na to žgoče vprašanje je pisatelj slikovito izpričal v pripovedi o razgibanem življenju dekleta Eble, ki je s podežljiva prišla v mesto, kjer se je morala krčevito spopasti za uveljavitev vsaj nekaterih svojih pravic. Roman, ki kritično prikazuje sramotno zaostalost in zaslužnost žensk v tem koncu sveta, gotovo zasluži našo pozornost.

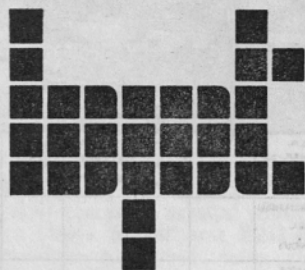
Dr. Božidar DEBENJAK:
VSTOP V MARKSISTIČNO
FILOZOFIJO

Pričujoče delo je eno od tistih — žal redkih — marksističnih filozofskih del, ki skušajo odpreti dostop do izredno bogate filozofske misli marksizma. Ta knjiga hoče biti vstop v marksistično mišljenje. Zato je v njej skrit poziv k branju klasikov marksizma. Knjiga bi zgrešila namen, če bi zbudila pri bralcu vtis, kot da mu zdaj več ni treba brati klasikov; doseglja pa bo svoj namen pri tistem, kateremu bo zbudila željo po »več«, željo seči po virih, željo po branju. Doseglja bo namen, če bo kot brv peljala čez časovno razdaljo, ki nas loči od izvirne misli Marxa in Engelsa.

Willi HEINRICH:
ZELEZNI KRIZEC

V tem vojnem romanu — dogaja se v poznih poletnih dneh in na začetku jeseni leta 1943, po slavnih tankovski bitki pri Kursku — nastopa vrsta izrazitih značajev, najgloblje pa je podoživeta notranja preobrazba glavne osebe — narednika Rolfa Steinerja. Steiner je komandir desetine, ki se kot del nemške zaščitnice znajde globoko v zaledju sovjetskih enot. V neizprosni okoliščini se vojaki otepaajo z lakoto, izčrpanostjo, s skrajnimi človeškimi napori odbijajo napade — skratka, na najbolj krut način se soočajo s strahotami, ki jih je prej nemška armada prizadejala vojskam drugih narodov. V njihovem boju za obstanek prihajajo na dan najnižji človeški nagoni, najslabše poteze ljudi, hkrati pa se med

njimi spletajo niti trdnejšega prijateljstva in nastajajo zametki boljših ljudi. Ko se zazro smrti v oči, začno spoznavati nesmisel vojne, nesmisel ideje, ki jih je prignala tako daleč na vzhod. Njihov boj nenadoma ni več boj za domovino, marveč samo še bitka za gola življenja.

Čestitki

V mesecu juniju 1978 so šolanje zaključili naslednji naši štipendisti:

- Rozman Tatjana — na UAS administrativni tehnik
- Ovniček Erika — na TSS tekstilni tehnik za konfekcijo
- Vogelnik Sonja — na TTS tekstilni tehnik za tkalnico
- Zagar Zorka — na TTS tekstilni tehnik za tkalnico
- Žepič Stanka — na ESS ekonomski tehnik
- Šober Barbka — na ESS ekonomski tehnik
- Rožič Irena — na ESS ekonomski tehnik
- Hlepčar Marjeta — na ESS ekonomski tehnik
- Učenci v gospodarstvu:
- Ahačič Blaž — na poklicni šoli za mizarja
- Zaplotnik Franci — na poklicni šoli za RTV mehanika

6. junija 1978 je na I. stopnji Ekonomske fakultete v Ljubljani diplomiral naš izredni slušatelj tov. POLAJNAR BORIS in si pri tem pridobil naziv ekonomist.

K uspehu iskreno čestitamo!

Uredništvo!

»Tržiški tekstile« — glasilo delovne organizacije BPT — ureja uredniški odbor: Avguštin Liljana, Rožič Ana, Težak Franc, Urbančnik Jelko, Cerar Franc, Pretnar Rika, Klemenčič Majda, Ravnik Marija, Ličen Jelka, Bahun Leon, Gregorc Franc. Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez. — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290, telefon 50-340 int. 324. Tisk GP Gorenjski tisk Kranj v 1350 izvodih. — Glasilo izhaja enkrat mesečno. List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki I. odstavka 36. člena Zakona o obračunavanju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list št. 33/72, prosto plačila prometnega davka.

V juniju je prišla na ogled proizvodnih obratov skupina iz tovarne Induplati Jarše. Udeleženci ekskurzije, ki so zaposleni v obratu takšnje konfekcije so si z zanimanjem ogledali tudi »nekonfekcijski« del proizvodnega procesa

Pravilna rešitev nagradne križanke

Uredništvo

Uredništvo

Uredništvo

Organizator varnosti pri delu